

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Кафедра германської філології

Оробінська Р.В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ КУРСОВИХ РОБІТ З ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Суми

Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка
2020

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Кафедра германської філології

Оробінська Р.В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ КУРСОВИХ РОБІТ З ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Суми

Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка
2020

УДК 378.147.091.31-027.63(072.057.875)

М 58

Друкується згідно з рішенням вченої ради
факультету іноземної та слов'янської філології
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Укладач:

Р. В. Оробінська – кандидат філологічних наук, ст. викл. кафедри германської філології

Рецензент:

В. І. Школярєнко – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри германської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

М 58 Методичні рекомендації для курсових робіт з іноземної філології : навч.-метод. рекомендації для студентів факультету іноземної та слов'янської філології / укл. Р.В. Оробінська. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. 22 с.

Методичні рекомендації розроблено для студентів факультету іноземної та слов'янської філології, що навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта. Видання містить загальну інформації про курсову роботу як невід'ємну складову частину процесу підготовки майбутніх вчителів іноземних мов.

У методичних рекомендаціях міститься детальна інформація про етапи підготовки до написання курсової роботи з іноземної філології, вимоги до її оформлення й змісту, правила оформлення, критерії оцінювання, а також приблизна тематика

УДК 811.112.2'36(072.057.875)

© Оробінська Р. В., 2020

© Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО КУРСОВУ РОБОТУ	4
МЕТА Й ЗАВДАННЯ СЕМЕСТРОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	5
ЕТАПИ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	11
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	13
ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	15
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	18
ДОДАТКИ	19

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО КУРСОВУ РОБОТУ

Методичні рекомендації розроблені на основі положення про курсову роботу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка, ухваленого рішенням вченої ради (протокол № 8 від 25 січня 2020 року)

Курсова робота є важливим видом наукової роботи студентів та невід'ємним елементом процесу підготовки майбутніх фахівців-педагогів. Курсова робота є складовою частиною й результатом самостійної науково-дослідної діяльності студентів, що в проводиться межах навчально-виховного процесу й виконується для перевірки вмінь здобувачів вищої освіти здійснювати пошук та аналіз інформації, самостійно систематизувати теоретичні знання, робити обґрунтовані висновки, викладати текстовий матеріал у стислій формі грамотно й логічно, виступати із презентацією результатів роботи.

Курсова робота – це самостійний вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти, який виконується в межах навчальної дисципліни, або по закінченні вивчення певної навчальної дисципліни чи циклу дисциплін. Написання та захист курсової роботи передбачено навчальним планом освітньо-професійної програми і є обов'язковим.

Курсова робота виконується з навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, має навчально-дослідницький характер. Залежності від специфіки навчальної дисципліни та завдань підготовки фахівця, курсова робота може бути як суто теоретичним дослідженням, так і мати експериментальну складову.

Метою написання курсової роботи є закріплення, узагальнення й поглиблення теоретичних знань, практичних навичок використання набутих фахових знань й умінь творчої інтерпретації результатів досліджень для комплексного вирішення певних наукових завдань..

Тематика курсових робіт щорічно визначається і затверджується кафедрою з урахуванням наукових зацікавлень студентів та оголошується здобувачам освіти на початку навчального року. Вона відображає практичні вимоги відповідної галузі наук, включає в себе елементи наукової новизни й практичної значущості, сприяє набуттю здобувачами навичок творчої діяльності.

Курсова робота містить логічно й стисло викладені, аргументовані й підкріплені прикладами результати дослідження, висновки чітко відображають результати дослідження й містять елементи наукової новизни, теоретична складова посилається на праці авторитетних вчених-дослідників із заявленої тематики та суміжних наукових галузей.

Текст курсової роботи викладається державною мовою або мовою, що вивчається відповідно до спеціальності, індивідуально кожним студентом.

Контроль за написанням курсової роботи здійснює науковий керівник, який у межах виділених навчальних годин систематично консулює здобувача, перевіряє роботу, допомагає у підготовці до захисту, контролює хід виконання курсової роботи відповідно до встановлених термінів.

Оцінювання курсової роботи здійснюється з урахуванням дотримання вимог до оформлення, змісту, якості наукового дослідження, його наукової новизни, вміння захистити сформульовані положення та висновки. Роботи оформленні з порушенням державних стандартів і встановлених вимог можуть бути недопущенні до захисту. Невідповідність в оформленні курсової роботи може суттєво вплинути на остаточну оцінку роботи. Дотримання студентом усіх вимог до оформлення курсової роботи сприяє вихованню в нього належного стилю роботи, виховує професійну вимогливість, прищеплює дослідницькі навички наукового.

Після захисту курсової роботи передаються на кафедру, де зберігаються 3 роки.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ СЕМЕСТРОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Метою курсової роботи є:

- поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами за час навчання за обраним фахом з метою вирішення практичних завдань;
- закріплення вмінь і навичок підбору й опрацювання довідкової, навчальної і наукової літератури інтернет ресурсів та періодичних видань за темою роботи;
- стимулювання здобувачів до самостійного наукового пошуку;
- творче розв'язання фахового завдання з відповідної навчальної дисципліни;
- формування вмінь критично оцінювати точки зору й підходи до трактування наукових явищ та вироблення власної позиції до вирішення певної проблеми;

Завданням студента під час виконання курсової роботи є:

- вироблення первинних навичок проведення наукових досліджень;
- збирання, аналіз та систематизація мовного матеріалу та літературних джерел з теми дослідження;
- самостійного виявлення та осмислення проблеми за темою дослідження, зіставлення й критичний аналіз наукових поглядів різних вчених до предмету дослідження;
- узагальнення отриманих теоретичних знань;

- розвиток навичок практичного застосування теоретичних знань;
- формування способів відбору, групування та узагальнення інформації;
- формування умінь самостійно проводити наукове дослідження, аналізувати і узагальнювати отримані теоретичні та практичні результати;
- ознайомлення з методами та методикою проведення наукового дослідження;
- формування навичок виконання емпіричної науково-дослідницької діяльності;

ЕТАПИ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

- вибір теми, ознайомлення з проблематикою теми, обґрунтування її актуальності;
- закріплення теми курсової роботи, визначення термінів подання роботи та захисту;
- складання плану-проспекту роботи як обов'язкової форми контролю за виконанням курсової роботи;
- опрацювання, систематизація, узагальнення наукових джерел та систематичних даних;
- проведення теоретичного та/або експериментального дослідження;
- викладення змісту роботи за планом;
- формулювання висновків, пропозицій, рекомендацій;
- подання роботи науковому керівникові для перевірки;
- у разі потреби, доопрацювання роботи з урахуванням зауважень наукового керівника;
- підготовка ілюстративного матеріалу (презентації);
- подання курсової роботи до захисту (див. п. 6.1);
- захист курсової роботи.

У сучасній методології прийнято виділяти такі етапи наукового дослідження:

1. Підготовчий етап.
2. Інформаційний етап.
3. Етап реконструкції.
4. Аналітичний етап.
5. Наративний етап.

Підготовчий етап розпочинається з вибору теми. Тему курсової роботи студенти обирають самостійно із запропонованого кафедрою переліку. Перлік тем відповідає тематиці наукових досліджень кафедри. Для стимулювання творчого пошуку студентів до остаточного затвердження теми їм пропонується

корегування теми відповідно до своїх наукових уподобань. Після визначення теми дослідження обґрунтовується дослідницьке завдання, визначається об'єкт та предмет дослідження. *Об'єктом дослідження* є предметне поле дослідження, частина об'єктивної реальності, що вивчається. *Предмет дослідження* — це те, що безпосередньо буде досліджене у роботі. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Конкретизація мети дослідження відбувається шляхом окреслення конкретних *завдань* (від 3 до 5).

Після визначення теми та дослідницького завдання розпочинається ***інформаційний етап дослідження*** – збір та опрацювання мовного й теоретичного матеріалу із запропонованої проблеми. Під час джерелознавчих пошуків необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомих істин, конкретніше точніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження.

При роботі з науковою літературою та документами студентам рекомендується робити нотатки. Зібраний матеріал потребує сортування і критичної оцінки. Він подається на перевірку науковому керівникові, який має оцінити зібраний матеріал та націлити студента на праці, що є найбільш актуальними й виключити із переліку ті, які не є такими.

Починаючи дослідження варто познайомитись з найновішою літературою з даної теми. Цитування варто звести до мінімуму і вдаватися до нього лише тоді, коли воно справді необхідне. Цитата повинна:

1. бути дослівною;
2. не надто довгою;
3. подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело у примітці;
4. Вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначається трикрапкою...;
5. Пояснення, які розривають текст цитати, подаються у квадратних дужках – [ ];
6. Цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються із авторським текстом. Слід прагнути передати думку автора як найближче до оригіналу з використанням власної лексики. Робота перенасичена посиланнями, запозиченнями зі статей, підручників, монографій не може бути позитивно оціненою.

Етап реконструкції передбачає встановлення фактів. Після опрацювання різноманітних джерел та літератури постає проблема виділення достовірних фактів. Факти - основа будь-якого дослідження і тому перевірка їхньої істинності (верифікація) невіддільна від роботи із довідковим апаратом. Перевірка

достовірності інформації, яку зустрічаємо у джерелах, може вимагати різних розумових операцій. Часом найефективнішими кроками можуть бути звернення до довідкової літератури чи порівняльний аналіз відомостей, які містяться у різних документах. Важливо також вирішити, чи твердження походить із надійного джерела. Тому варто звернути увагу на репутацію джерела інформації, а також на компетентність її автора. Додатково звертаємо увагу на те, первинним чи вторинним є джерело, на яке посилається автор. Корисно також знати, які суб'єктивні мотиви могли впливати на висновки автора (релігійні та політичні переконання, особисті та історичні обставини).

Аналітичний етап. Після встановлення істинності фактів постає питання осмислення та віднаходження зв'язків і залежностей між явищами і подіями. На цьому етапі створюється власне наукове знання. Студент-дослідник має осмислити і співставити наявні в його розпорядженні факти, порівняти можливі трактування цих фактів, відстежити тенденції і закономірності. На цьому етапі студент найповніше реалізує своє право на власне розуміння феномену чи сюжету, які є темою курсової роботи.

Наративний етап. Написання і оформлення тексту курсової роботи. Курсова робота складається з таких частин:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина: розділи, підрозділи;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

Титульний аркуш курсової роботи повинен містити повну назву Університету, навчально-наукового інституту/факультету, кафедри, де виконана робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; назву роботи; шифр і найменування спеціальності; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника, оцінку курсової роботи за національною шкалою, кількість балів та оцінку ECTS, місто і рік (додаток А).

У змісті послідовно вказуються назви розділів і підрозділів курсової роботи із зазначенням сторінок. Формулювання назв має бути лаконічним та відповідати змісту розділів/підрозділів. Формулюючи пункти плану, слід уникати таких висловлювань як: «Дослідження...», «Визначення...», «Особливості...», «Характеристика...» тощо.

У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження; вказується ступінь її дослідженості, визначається науковий апарат дослідження: об'єкт, предмет, мета, завдання та методи дослідження та методика, його етапи.

У основній частині висвітлюються результати теоретичного пошуку та експериментальної роботи відповідно до специфіки спеціальності навчання та навчальної дисципліни, з якої виконується курсова робота. Кожен розділ завершується лаконічним висновком, що логічно узагальнює викладене.

У висновках стисло викладаються результати вирішення завдань дослідження. Зазначаються основні наукові та практичні результати проведеного дослідження, пропозиції і рекомендації з їх стислим обґрунтуванням, визначаються можливості практичного використання результатів дослідження, а також зазначаються проблеми, що залишилися невирішеними і потребують подальшого дослідження.

Список використаних джерел складається лише з тих першоджерел, на які у тексті курсової роботи робилися посилання.

У додатки вносяться таблиці, схеми, карти, малюнки, фотографії, зразки планів-конспектів уроків, дидактичного матеріалу, робіт учнів, анкети, тести тощо. Вони розміщуються на окремих аркушах в кінці роботи після списку використаних джерел. Кожен з них повинен мати тематичну назву і нумерацію.

Першим кроком написання курсової роботи є складання плану дослідження. При цьому найчастіше дослідники звертаються до хронологічного або предметного викладу матеріалу. План курсової роботи обов'язково повинен бути погоджений з науковим керівником ще до початку роботи над її текстом. Після остаточного узгодження чернетки з керівником можна оформляти чистовий варіант. Перед тим як друкувати з чернетки курсову роботу, її слід старанно ще раз перевірити, уточнити назви розділів, підрозділів, послідовність розміщення матеріалу, звірити цифрові дані, обґрунтованість і чіткість формулювань висновків та рекомендацій.

СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є рукописом, що оформлюється в друкованому вигляді на листах паперу формату А4 (210×297 мм), на одній стороні аркушу. Кожна сторінка повинна мати однакові поля: розмір лівого поля – 30 мм, правого – 10 мм, верхнього та нижнього – по 20 мм, рамки для сторінок не використовуються.

Обсяг основного тексту курсової роботи становить 25-35 сторінок. Набір тексту повинен задовольняти таким вимогам: шрифт Times New Roman, кегль 14, через 1,5 комп'ютерного інтервалу. Формат тексту: вирівнювання по ширині, без переносів, абзац – відступ 1,25 мм, щільність тексту – 100%.

Заголовки структурних частин курсової роботи: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» – друкують великими літерами, напівжирним, з вирівнюванням по

центру. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої), напівжирним, з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Основний текст оформляється без використання оригінальних стилів, бажано уникати підтекстових зносок; він має бути ретельно вичитаний, не містити прихованого тексту та тексту, розміченого кольорами. По тексту використовуються однакові лапки, а саме: «» та апостроф: '.

Першою сторінкою курсової роботи є титульна, яка включається до загальної нумерації сторінок роботи. На титульній сторінці номер не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки.

До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці, картосхеми та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Однак, усі сторінки зазначених структурних частин та елементів курсової роботи підлягають суцільній нумерації.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки не мають порядкового номера. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ». Після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Назву розділу друкують великими літерами з вирівнюванням по центру.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу теж ставиться крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім, у тому ж рядку, наводять заголовок підрозділу. За необхідності, у межах підрозділу можуть бути виокремлені пункти. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера теж ставиться крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім, у тому ж рядку, наводять заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. Нумери та назви підрозділів і та пунктів друкують з абзацу з вирівнюванням по ширині.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти, діаграми, рисунки) і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках) позначають словом

«Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу з абзацу з вирівнюванням по ширині.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Формули в курсовій роботі (якщо на них є посилання в тексті) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Під час написання курсової роботи здобувач освіти повинен посилатися на джерела, включені до бібліографії за текстом, після згадування про них у квадратних дужках вказують номер, під яким вони зазначені в переліку, наприклад, [13] або [15, с. 9]. Якщо ж посилаються на кілька джерел, між ними ставиться крапка з комою, наприклад, [6; 12]. При посиланні на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери (зокрема: «у розділі 2», «відповідно до 2.3.4», «рис. 1.3.», «за формулою (3.1)», «у рівнянні (1.12)», «у додатку Б», «у табл.1.2»). У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації потрібно вказувати скорочено слово «дивись» (див.).

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи, розміщують після списку використаних джерел у порядку посилань на них у тексті роботи. Кожний додаток починається з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ___» і велика літера, що позначає додаток, наприклад, додаток А. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота подається на кафедру в терміни, передбачені графіком навчального процесу, але не пізніше 3 днів до захисту. До курсової роботи додається звіт перевірки на ознаки плагіату, з використанням програм, які можна використовувати в Україні. Додаток Б.

Здобувач освіти допускається до захисту курсової роботи при наявності в ній не менше 51% унікального тексту.

Захист курсової роботи проводиться публічно до початку заліково-екзаменаційної сесії згідно з розкладом.

Процедура захисту передбачає стислий виклад здобувачем головних завдань дослідження, отриманих результатів, висновків та відповідей на запитання.

Оцінка якості виконання і захисту здобувачем освіти курсової роботи, що включена до структури навчальної дисципліни, входить до кількості балів, відведених на поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів (за рішенням кафедри при оцінюванні можуть використовуватися різноманітні коефіцієнти). Оцінка якості виконання і захисту здобувачами курсової роботи, що виконується як окремий вид самостійної навчальної діяльності відбувається за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання змісту курсової роботи:

- якість обґрунтування теми (опрацювання навчально-наукової проблеми, її зв'язок з практикою, сучасними інноваційними процесами в галузі);
- науково-теоретичний рівень змісту: творчий підхід до аналізу явищ і процесів, уміння самостійно працювати з інформаційними джерелами, аналізувати концепції й використовувати теоретичні положення стосовно теми дослідження, узагальнювати окремі факти і процеси, робити висновки;
- науково-прикладний (практичний) рівень змісту: уміння виокремлювати практичні елементи наукової проблеми й формулювати припущення, які можна перевірити експериментально; уміння здійснювати обробку одержаних результатів; наявність і практична цінність додатків; практичне застосування результатів роботи;
- ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження;
- логічний взаємозв'язок теоретичного матеріалу;
- наочність та якість ілюстративного матеріалу;
- дослідження вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел (літератури);
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведеного дослідження;
- відповідність побудови структури роботи поставленим цілям і завданням;
- використання методів дослідження, їх різноманітність та логіка застосування;
- систематичність роботи здобувача, дотримання графіку та проходження проміжної атестації (облік результатів проміжної атестації – оцінка «атестовано» або «не атестовано» – ведеться у окремій відомості проміжного контролю, яка зберігається на кафедрі у паперовому вигляді).

Критерії оцінювання оформлення курсової роботи:

- відповідність обсягу та оформлення роботи встановленим вимогам;
- наявність у додатках до роботи самостійно розроблених матеріалів (фрагментів уроків, анкет, журналів спостережень та ін.);
- посилання на використані джерела і нормативні документи;

Критерії оцінювання захисту курсової роботи:

- вміння чітко, зрозуміло та стисло викладати основні положення проведеного дослідження;
- повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання членів комісії за змістом роботи;
- ґрунтовність висновків та рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження.

Оцінка курсової роботи, що виконується як окремий вид самостійної навчальної діяльності, вноситься до відомості обліку успішності, індивідуального навчального плану здобувача та залікової книжки.

У випадку незадовільної оцінки курсової роботи оцінка виставляється у відомість обліку успішності, а робота повертається здобувачеві. Повторний захист курсової роботи здійснюється під час ліквідації академічної заборгованості.

Здобувач не допускається до захисту курсової роботи у випадках:

1. Порухення термінів подачі робіт на кафедрі без поважних причин.
2. Грубих порушень академічної доброчесності – керівник курсової роботи повідомляє про такий факт завідувача кафедри, після чого приймається спільне рішення про недопуск курсової роботи до захисту.

В обох випадках вважається, що здобувач має академічну заборгованість з курсової роботи. Йому виставляється незадовільна оцінка й рішенням кафедри пропонується нова тема роботи, яку здобувач повинен виконати й захистити у встановлений термін ліквідації академічної заборгованості. В інших випадках здобувач має право на продовження термінів семестрового контролю.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

У процесі підготовки курсової роботи особлива увага звертається на недопущення порушення здобувачами правил академічної доброчесності. До таких порушень належать:

- *Плагіат* передбачає наявність прямих запозичень без відповідних посилань з усіх друкованих та електронних джерел, захищених раніше курсових та випускних кваліфікаційних робіт, кандидатських і докторських дисертацій.

- *Фальсифікація* передбачає підробку або зміну вихідних даних з метою доведення правильності висновку (гіпотези тощо), а також умисне використання неправдивих даних як основу для аналізу.

- *Помилковим* вважається *цитування*, яке має посилання на джерело, яке такої інформації не містить.

Виявлення зазначених порушень професійної етики перевіркою курсової роботи на ознаки плагіату є підставою для зниження оцінки за курсову роботу.

ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.

Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.
Багатотомні видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : в 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.

(ТЕЗИ, ДОПОВІДІ)	2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: ДОВІДКОВОГО ВИДАННЯ	1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: ПРОДОВЖУВАН ОГО ВИДАННЯ	1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i> . Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i> . Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: ПЕРІОДИЧНОГ О ВИДАННЯ (ЖУРНАЛУ, ГАЗЕТИ)	1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i> . 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i> . 2017. № 5. С. 71–79
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf .

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козлова В.В., Багацька О.В. Методичні рекомендації до написання курсових робіт з іноземної філології / уклад.: Козлова В.В., Багацька О.В. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 40 с.
2. Положення про кваліфікаційну роботу у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2020. 42 с.
3. Положення про курсову роботу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка / уклад. Л.В. Петренко. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2020. 14 с.

АКТ

перевірки на унікальність тексту курсової роботи здобувача вищої освіти

(Прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

керівником курсової роботи

(Прізвище, ім'я, по батькові керівника)

Відповідно до даних програми _____
(назва програми перевірки на плагіат)

перевірки на ознаки плагіату, (звіт про перевірку додається) курсова робота містить _____% унікального тексту та рекомендована до захисту.

Керівник

_____ Підпис

_____ Прізвище, ініціали

«___» _____ 20__ рік

Додаток Б

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені А.С. МАКАРЕНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра педагогіки

Курсова робота на тему:

**СИНТАКТИКО-СТИЛІСНИЧНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ГНІВУ
(на матеріалі мовлення персонажів сучасного німецького кіно)**

Здобувача освіти _____ курсу
навчально-наукового інституту/
факультет, група)

(прізвище, ім'я, по-батькові)

науковий керівник

(вказати вчений ступінь, звання, прізвище і ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. ....

1.1. ....

1.2. ....

1.3. ....

РОЗДІЛ 2. ....

2.1. ....

2.2. ....

2.3. ....

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....

ДОДАТКИ.....

Науково-методичне видання

Укладач Р. В. Оробінська

Методичні рекомендації для курсових робіт з іноземної філології : навч.-метод. рекомендації для студентів факультету іноземної та слов'янської філології / укл. Р.В. Оробінська. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. 22 с.

Суми : Видавництво СумДПУ, 2020 р.
Свідоцтво ДК № 231 від 02.11.2000 р.

Відповідальний за випуск: *А. М. Коваленко*
Комп'ютерний набір і верстка автора

Здано в набір 5.09.2018 р. Підписано до друку 21.01.2020 р.
Формат 60x84/16. Гарн. Times New Roman. Друк ризогр.
Папір офсет. Ум. друк. арк. 5,11. Обл.-вид. арк. 5,29.
Тираж 100 прим. Вид № 44.

Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка
40002, м. Суми, вул. Роменська, 87

Виготовлено на обладнанні СумДПУ імені А. С. Макаренка